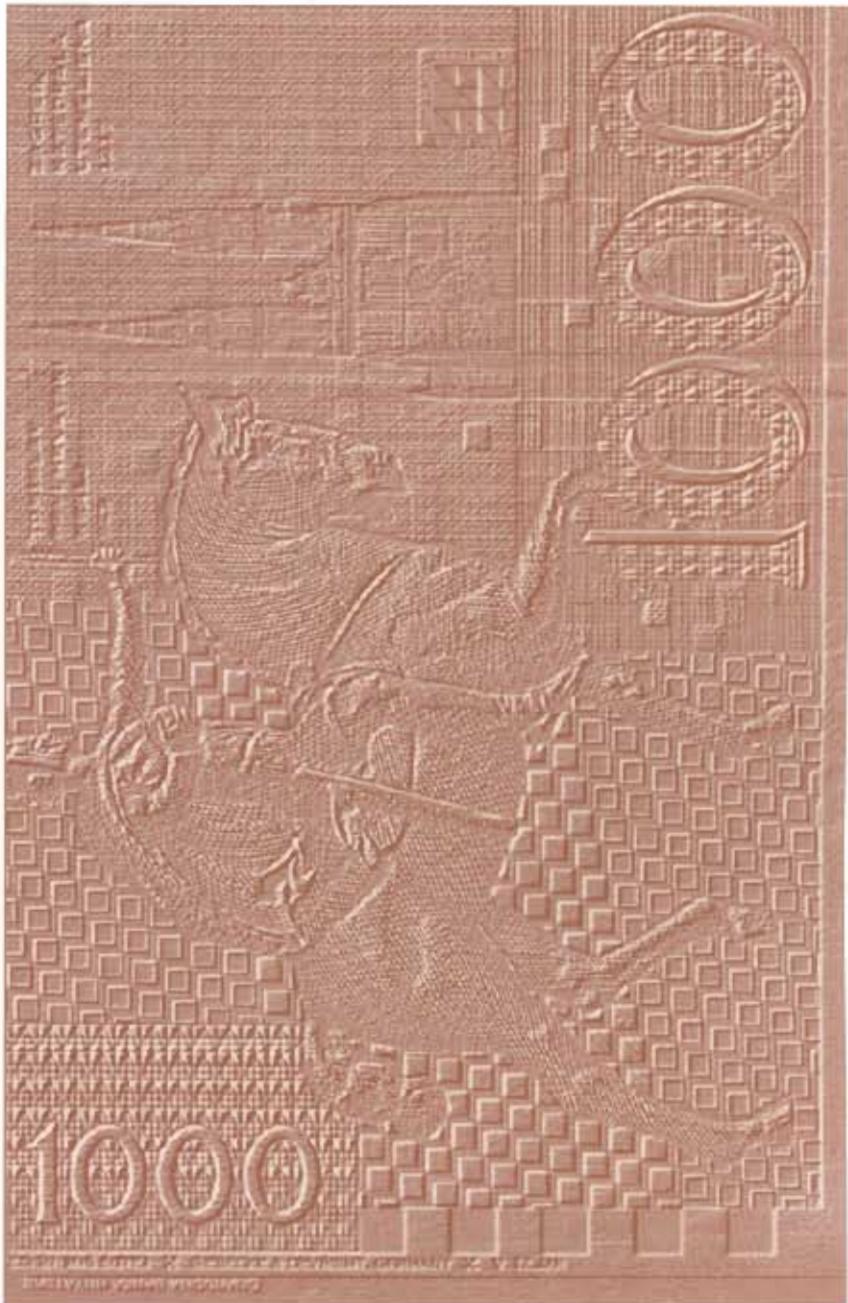

HRVATSKA NARODNA BANKA

BILTEN

GODINA III
BROJ 25

INDUSTRIJA

Rastući trend industrijske proizvodnje nastavljen je i u prvom mjesecu tekuće godine. U odnosu na siječanj prethodne godine proizvodnja je porasla za 1,1 posto. Rast je ostvaren zahvaljujući rastu energetskog područja od 5,3 posto i prerađivačke industrije od 1,4 posto. Proizvodnja u rudarstvu bila je niža nego u siječnju prošle godine, pa je zbog toga ukupni rast manji od prvih dviju stopa.

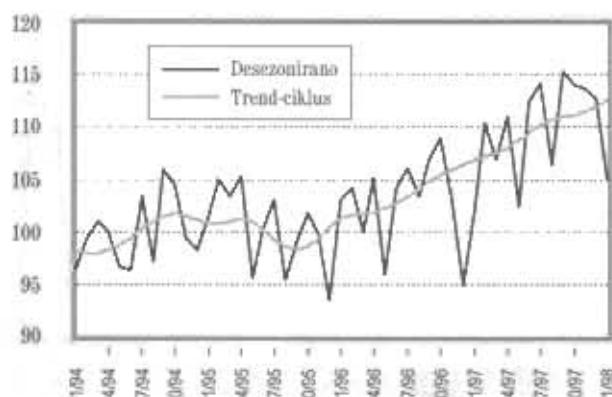
Prisjetimo se da je u 1997. godini industrija generirala značajnu godišnju stopu rasta od 6,8 posto.

Početkom godine promijenjeni su ponderacijski koeficijenti svakog odjeljka prema proizvedenom bruto domaćem proizvodu u 1997. godini. Posljednja važeća struktura odjeljaka odnosila se na 1995. godinu. Sada je u strukturi ukupne industrije udjel prerađivačke industrije smanjen za dva postotna poena, a toliko se povećao udjel područja opskrbe električnom energijom, plinom i vodom. Udio područja rudarstva i vodenja ostao je nepromijenjen. Zbog nedostatka kategorije bruto domaćeg proizvoda za prethodnu godinu izračun nove strukture odjeljaka bazirao se na Godišnjem statističkom izvještaju Zavoda za platni promet za 1996. godinu i Godišnjem izvještaju industrije za istu godinu. Struktura odjeljaka dodatno je korigirana indeksom fizičkog obujma industrijske proizvodnje za 1997. godinu.

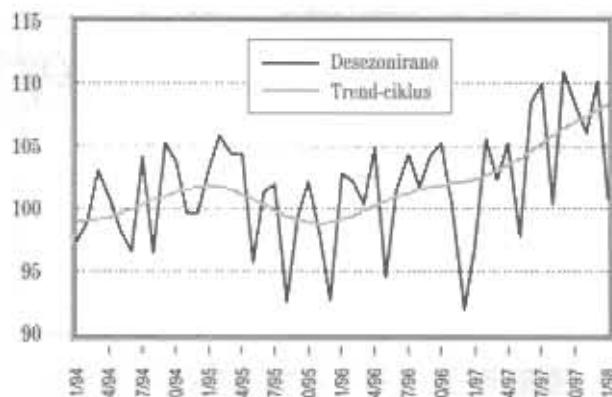
S obzirom na namjenu proizvodnje povećao se udjel kapitalnih proizvoda i trajnih proizvoda za široku potrošnju na račun netrajnih proizvoda za široku potrošnju i intermedijarnih proizvoda.

Uspoređujući industrijsku proizvodnju u posljednja tri mjeseca (studenzi-siječanj) prema prethodna

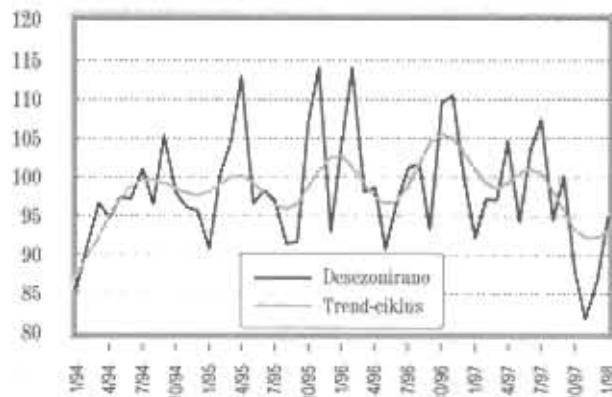
INDEKS FIZIČKOG OBUJMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

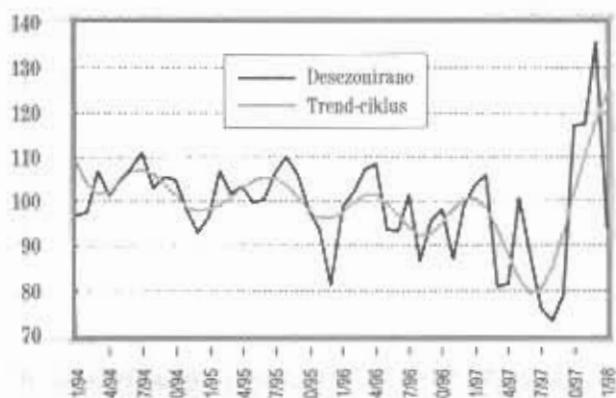
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

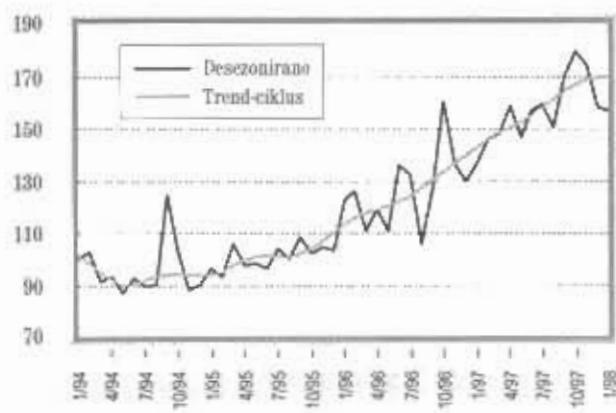
PROIZVODNJA HRANE I PIĆA, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

PROIZVODNJA KEMIKALIJA I KEMIJSKIH PROIZVODA, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

OPSKRBA EL. ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I TOPLOM VODOM, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA PREMA GLAVnim INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA, 1995.=100, trend-ciklus

tri mjeseca, uzimajući u obzir samo trend komponentu, porast iznosi 0,9 posto, dok je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine razina proizvodnje viša za 7,2 posto.

Kretanja u jednom mjesecu ne mogu bitno narušiti dojam koji su ostavile pojedine grane u prethodnoj godini. Grane s najvišim stopama rasta bile su proizvodnja motornih vozila, izdavačka i tiskarska djelatnost, proizvodnja namještaja, proizvodnja metala, itd. Najdublji pad imale su proizvodnja koksa i naftnih derivata, ostali nemetalni mineralni proizvodi, proizvodnja duhanskih proizvoda, proizvodnja hrane i pića, itd.

Grane s najvećim izvozom u prethodnoj godini bile su proizvodnja odjeće, dorada i bojenje krzna, proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda, proizvodnja hrane i pića te proizvodnja koksa i naftnih derivata. Izvoz spomenutih četiri grana činio je preko 10 posto procijenjenog bruto domaćeg proizvoda u toj godini, a izvoz svake pojedinačno iznad dva posto.

S obzirom na vrijednost uvezene robe bilo je pet grana koje su u ostvarenom bruto domaćem proizvodu imale udio veći od 2 posto. Najveći je uvoz imala proizvodnja strojeva i uređaja, zatim proizvodnja motornih vozila, proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda, proizvodnja hrane i pića i proizvodnja metala.

Proizvodnost rada u industriji u 1997. godini bila je veća za 11,9 posto u odnosu na godinu ranije. Indeks potrošnje energije i goriva u pogonske i tehničke svrhe pokazuje manju potrošnju za 8,3 posto na godišnjoj razini. Najveća potrošnja odnosila se na vodu i paru (37 posto), zemni plin (29 posto), elektroenergiju (16 posto), a ostali manji udjeli na druge energente.

TRGOVINA

Zbog sezonskih karakteristika promet u trgovini na malo manji je u siječnju od onog ostvarenog u prosincu za 20 posto realno, no od istog je mjeseca prethodne godine veći za 16,9 posto. Spomenimo da je godišnji realni rast prometa na malo u 1997. godini iznosio 13,8 posto. Trend komponenta pokazuje daljnji rast. Ovo je ujedno zadnji mjesec izračunavanja prometa na temelju postojećeg uzorka trgovinskih subjekata. U pripremi je formiranje novog uzorka i novi način praćenja trgovine prema Eurostat metodologiji. Očekuje se da će novi pokazatelji dati realniji uvid u kretanje te djelatnosti. Dobiveni rezultati neće biti konzistentni s postojećom serijom vrijednosti prometa. U dosadašnjoj je praksi reprezentativnost uzorka bila upitna, a podaci privremenog mjesecnog i koначnog godišnjeg izvještavanja bitno su se razlikovali.

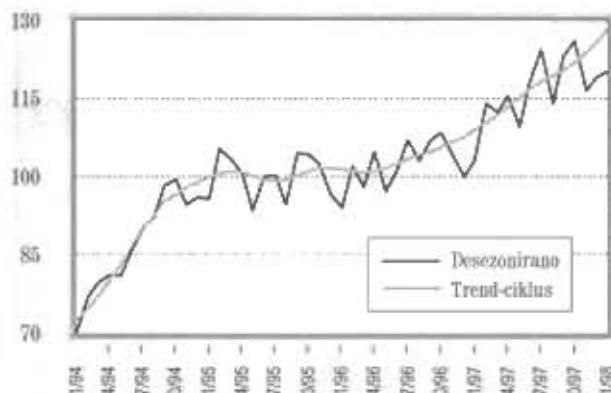
Promet u trgovini na veliko u siječnju je imao međugodišnju mješetu stopu rasta od 9,0 posto, a godišnju stopu rasta za prošlu godinu 12,9 posto.

U trgovini na malo i veliko postoje ozbiljni problemi zbog nepodmirenih naloga za plaćanje kod Zavoda za platni promet.

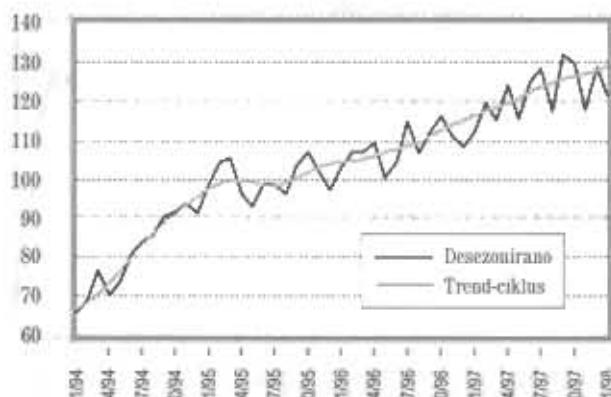
GRADITELJSTVO, PROMET I TURIZAM

Graditeljska aktivnost u cijeloj 1997. godini bila je vrlo živa iako je početak i kraj godine imao slabiji intenzitet uslijed sezonskog utjecaja. Fizički pokazatelji, izvršeni efektivni sati rada i broj radnika na gradilištima, pokazuju značajne godišnje stope rasta od 16,9 posto, odnosno 17,8 posto. Vrijednost izvršenih građevinskih radova posebno je porasla u prosincu, nominalno za 39,6 posto.

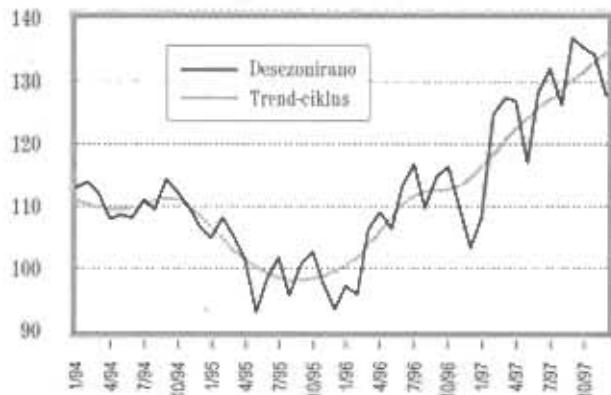
indeks realnog prometa u trgovini na malo, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend ciklus

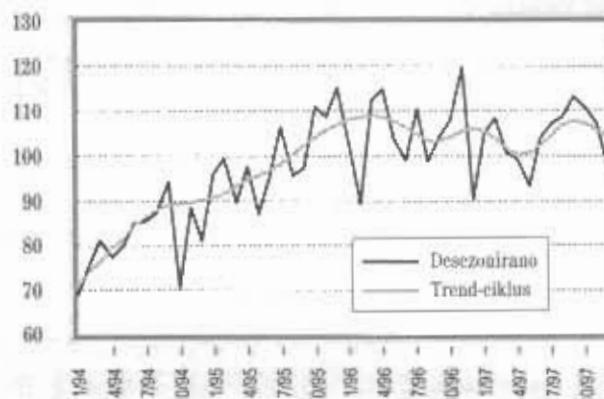

indeks realnog prometa u trgovini na veliko, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend ciklus

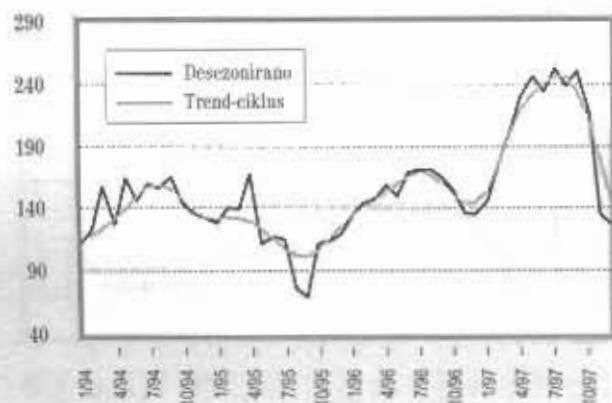

efektivni sati rada u graditeljstvu, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

NOĆENJA TURISTA, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

CIJENE NA MALO, CIJENE PROIZVODAČA I INDEKS TROŠKOVA ŽIVOTA
mjesečne promjene

Gradjevinski subjekti uglavnom izvješćuju vrlo nedisciplinirano, a posebno je nepouzdan podatak o vrijednosti izvršenih radova, koja se često zamjenjuje s naplaćenom vrijednošću. Početak ove godine znači i početak novih statističkih praćenja za djelatnost građiteljstva uskladenih s Eurostat metodologijom praćenja.

Postotak o indeksu fizičkog obujma djelatnosti prometa, sklađištenja i veza za proteklu godinu za sada nije raspoloživ. Alternativni pokazatelji ukazuju na vrlo blagi rast prijevoza putnika i robe u svim vrstama prijevoza, dok su prateće djelatnosti (prekraj robe, poštanske i telekomunikacijske usluge) imale vrlo intenzivan rast.

Turistička je djelatnost u prethodnoj godini ostvarila zapažen rast. Istovremeno su zadovoljavajući rezultati postignuti i u ugostiteljstvu. Podaci o prometu u ugostiteljstvu za prva tri kvartala 1997. godine pokazuju da je ostvaren međugodišnji nominalni porast od 22 posto. Promet obuhvaća vrijednost pruženih ugostiteljskih usluga (posluživanje hranom i pićem, smještaj i ostale usluge koje se pružaju uz osnovne ugostiteljske usluge). U navedenom je razdoblju ista djelatnost imala na godišnjoj razini 19 posto više zaposlenih. Broj poslovnih jedinica na kraju trećeg tromjesečja bio je otprilike jednak onom u 1996. godini. Vodeće regionalne cjeline prema ostvarenom prometu su Istarska županija, Primorsko-goranska županija, Grad Zagreb i Splitsko-dalmatinska županija.

CIJENE

Nakon intenzivnog rasta cijena na malo u siječnju, u veljači je došlo do njegova smirivanja. Rast cijena na malo izazvan uvodenjem poreza na dodanu vrijednost imao je u siječnju samo jednokratni

efekt. Cijene na malo su porasle u veljači za 0,4 posto, što je znatno niže od 2,4 posto u siječnju. Cijene usluga uobičajeno su rasle brže od cijena roba, a to je tako posljednje tri godine. U veljači su cijene usluga porasle za 0,9 posto, a cijene roba za samo 0,2 posto. Među cijenama roba najbrže su rasle cijene poljoprivrednih proizvoda bez sezonskih proizvoda koji su u veljači porasli za 6,4 posto, dok su njihove cijene sa sezonskim proizvodima porasle za 5,2 posto. Prehrabeni nesezonski proizvodi porasli su u veljači za 0,5 posto, a prehrabeni proizvodi sa sezonskim proizvodima samo za 0,3 posto. Cijena industrijskih prehrabbenih proizvoda pala je u veljači za 0,4 posto, a alkoholnim i bezalkoholnim pićima za 0,1 posto.

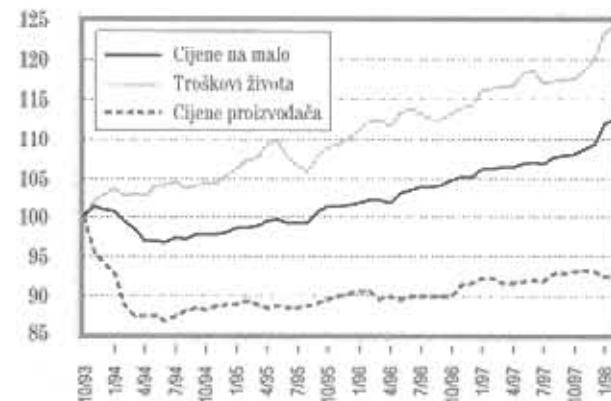
Troškovi života porasli su u veljači za 0,7 posto. Troškovi za usluge zabilježili su rast od 0,8 posto, dok su troškovi za robe rasli po stopi od 0,6 posto. Troškovi za obrazovanje, kulturu i raznovod su porasli u veljači za čak 2,2 posto, na stanovanje 0,5 posto, a za prehranu 0,8 posto. Troškovi za duhan i pića, te za higijenu i njegu zdravlja ostali su, odnosu na siječanj, u veljači nepromjenjeni.

Cijene industrijskih proizvoda bilježe pad već drugi mjesec za redom. Nakon što su cijene proizvođača u siječnju pale za 0,8 posto, u veljači je nastavljen pad po stopi od 0,1 posto. Najveći je pad su zabilježen kod energenata koji su od početka godine pojedunili za 3,6 posto, na što je najviše utjecao pad cijene naftnih derivata.

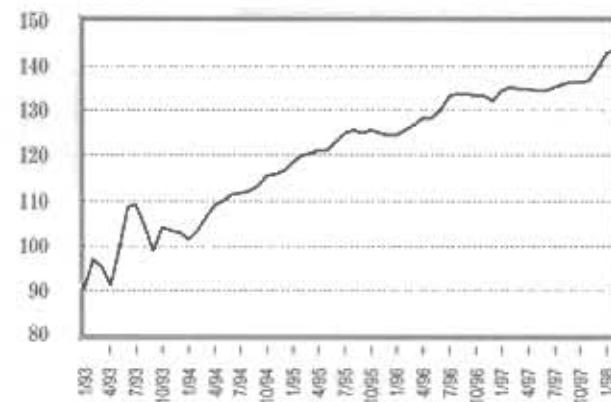
ZAPOSLENOST I PLAĆE

Tijekom siječnja registrirana je nezaposlenost povećana za 4.694 osobe te je dostigla dosad najvišu razinu od 291.814 osoba. U odnosu na siječanj prošle godine, zabilje-

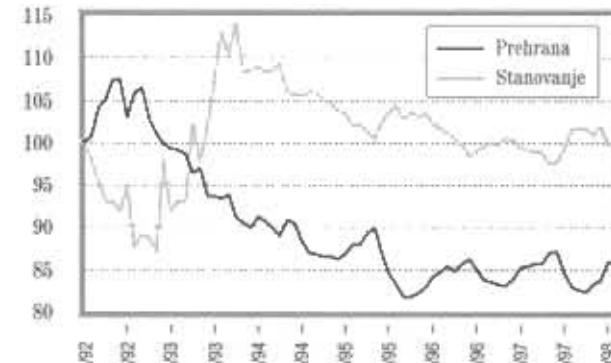
INDEKS CIJENA NA MALO, CIJENA PROIZVOĐAČA I TROŠKOVA ŽIVOTA
1993.:10=100

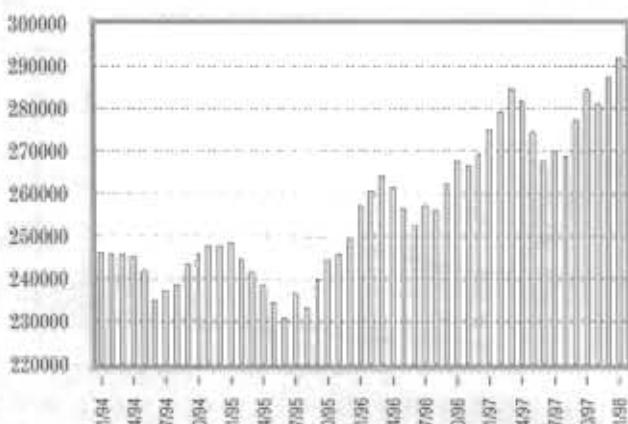
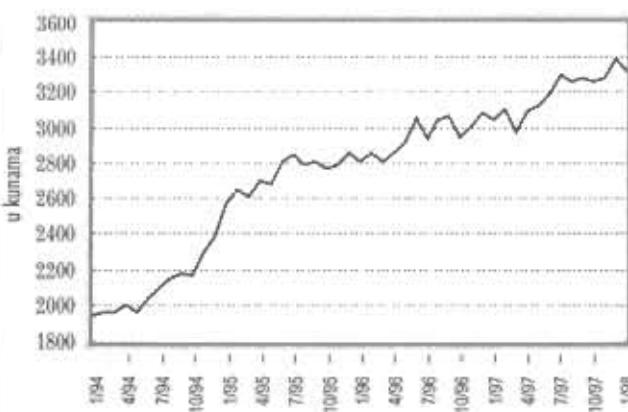
INDEKS RELATIVNE CIJENE MEĐUNARODNO NEUTRŽIVIH DOBAR MJEREN KAO OMJER CIJENA USLUGA I ROBA IZ INDEKSA CIJENA NA MALO, 1992.=100

INDEKSI RELATIVNIH CIJENA PREHRANE I STANOVANJA
siječanj 1992.=100

Napomena: Indeks je izračunat kao omjer cijena prehrane i stambenih usluga prema ukupnom indeksu troškova života.

BROJ NEZAPOSLENIH**PROSJEČNA REALNA BRUTO PLAĆA
u cijenama iz siječnja 1994.****PROSJEČNA REALNA NETO PLAĆA
u cijenama iz siječnja 1994.**

ženo je povećanje za 16.722 osobe, odnosno za 6,1 posto. Zaposlenost se u posljednjih šest mjeseci stalno smanjivala, a nakon smanjenja za 6.794 zaposlena u siječnju, dostigla je razinu od 1.334.942 što je 89.416 ili 6,3 posto manje nego u siječnju prošle godine. Ukupna ponuda radne snage smanjena je u siječnju za 2.100, a u posljednjih dvanaest mjeseci za 72.694 osobe, odnosno za 4,3 posto. Stopa nezaposlenosti došla je dosad najviših 17,9 posto nakon 17,6 posto u prosincu i 16,2 posto u siječnju prošle godine.

Nalazi periodične ankete o radnoj snazi za lipanj prošle godine pokazuju drukčije podatke. Prema navedenoj anketi zaposlenih ima 1.593.000, dok je broj nezaposlenih 175.000, tako da je ukupna ponuda radne snage 1.768.000, a stopa nezaposlenosti 9,9 posto u odnosu na 16,5 posto iz službene statistike za taj mjesec. Razlike proizlaze iz različitih metodologija, od kojih svaka ima određene nedostatke.

Prosječna neto plaća u siječnju bilježi nominalni rast od 19 kuna ili 0,8 posto, dok je realno smanjena za 2 posto. U odnosu na siječanj prošle godine nominalni porast neto plaća iznosi 327 kuna ili 14,8 posto, dok je realni rast 7,8 posto. Bruto plaće u siječnju su porasle za 26 kuna ili 0,7 posto, dok je realno smanjenje 2,2 posto. U odnosu na siječanj prošle godine bruto su plaće porasle 547 kuna ili 16 posto u nominalnom iznosu, dok je realno povećanje 9 posto.

MONETARNA KRETANJA

Mjesec siječanj obilježio je *značajan rast plasmana*, iako nešto blaži nego proteklih mjeseci, *daljnje smanjenje neto inozemne aktive poslovnih banaka i nastavak stagnacije ukupnih likvidnih sredstava*.

Novčana masa smanjila se u odnosu na kraj prosinca za 1 milij-

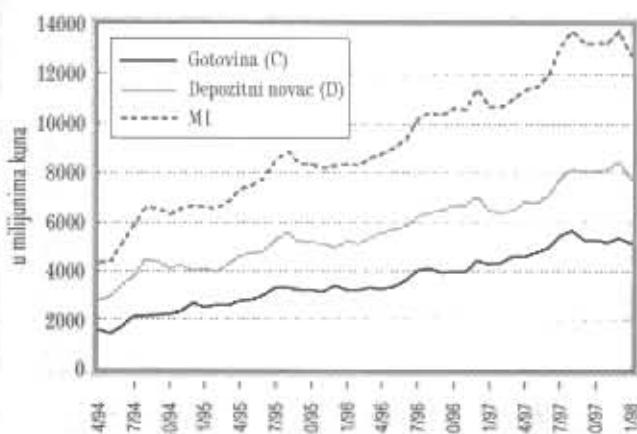
jardu kuna i iznosi 12,7 milijardi, koliko i sredinom 1997. godine. Gotov novac smanjio se za 0,2 milijarde, a depozitni za 0,8 milijardi u odnosu na prosinac. Potražnja za novcem od sredine prošle godine gotovo stagnira, odnosno raste proporcionalno porastu dohotka i proizvodnje. U velikoj mjeri određena je dinamikom gotovog novca, koji se nakon brzog rasta početkom godine smiruje u drugoj polovici godine, paralelno sa smirivanjem neto isplaćenih plaća. Na strani ponude novca, HNB nije od kolovoza do prosinackog reotkaza prošle godine intervenirala na deviznom tržištu. Siječanjski pad M1 tim je veći, jer se gleda u odnosu na sezonski uvećan prosinac. Desezonirani podaci ukazuju na blaži pad M1 u siječnju.

Prema sektorskoj strukturi, siječanjski pad depozitnog novca isključivo je rezultat smanjenja depozitnog novca poduzeća. Depozitni novac ostalih sektora ostao je na razini s kraja prosinca. Iako je izvjesno da je smanjenje razine žiro računa uzrokovano i prvom uplatom PDV-a, treba podsjetiti da je i u siječnju 1997. godine depozitni novac poduzeća pao za 0,6 milijardi kuna odnosu na razinu s kraja prosinca 1996. godine.

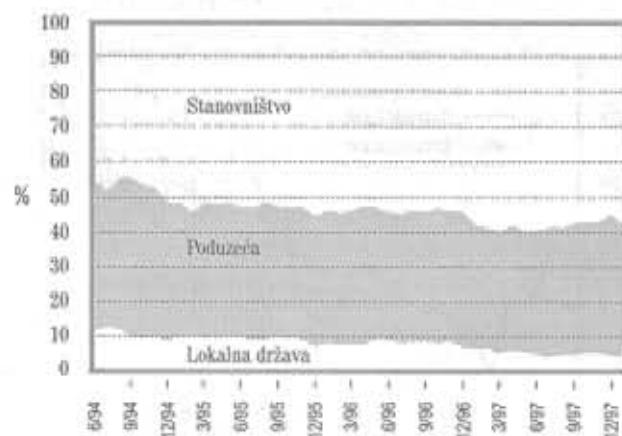
Devizni depoziti povećani su u siječnju za 1,2 milijarde kuna pa 31. siječnja iznose 32,3 milijarde kuna. Takav, u odnosu na prethodne mjesecce značajniji porast deviznih depozita posljedica je odmazavanja dijela glavnice stare štednje, pripisa kamata, ali on odražava i sezonalnost u priljevu gotovinskih transfera. I u proteklo dvije godine siječanjski porast deviznih depozita bio je u apsolutnom iznosu jednak ovogodišnjem.

Neto inozemna aktiva bankarskog sustava manja je krajem siječnja za 1,3 milijarde kuna u odnosu na prosinac 1997. godine i iznosi 15,5 milijardi kuna. 0,5 milijardi

NOVČANA MASA

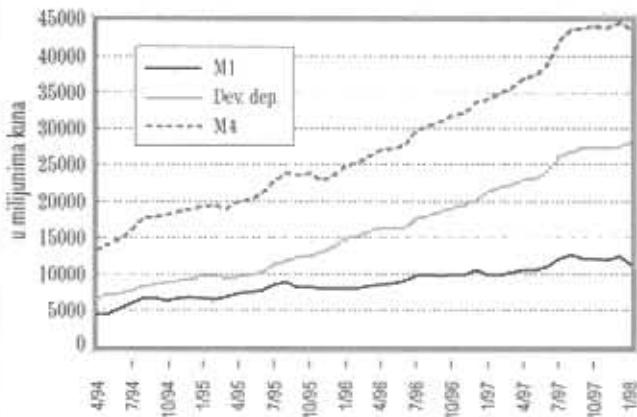

SEKTORSKA STRUKTURA NOVČANE MASE

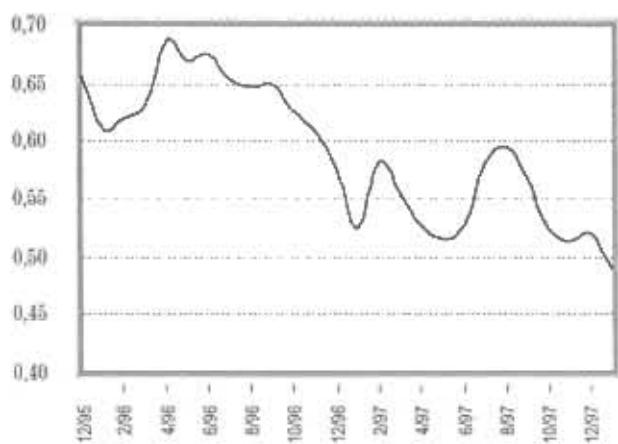

REALNI NOVAC

deflacioniran indeksom cijena na malo, u cijenama iz travnja 1994.

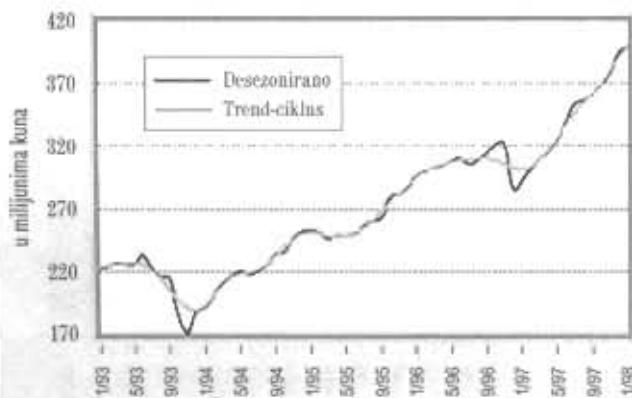

OMJER INOZEMNE AKTIVE POSLOVNih BANAKA I DEVIZNIH DEPOZITA

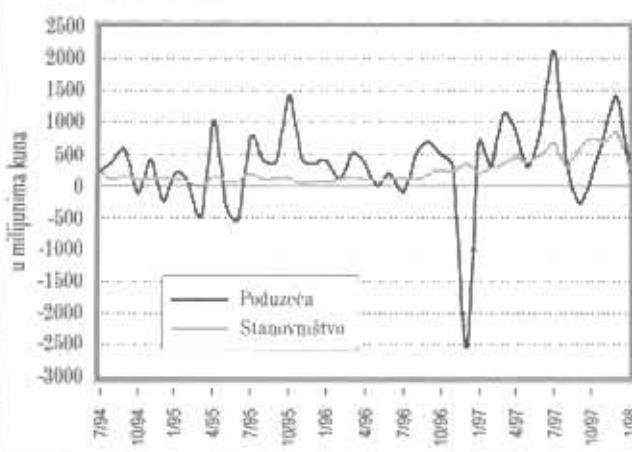

REALNI PLASMAN BANAKA

deflacionirano indeksom cijena na malo, u cijenama iz siječnja 1992.

PRIRAST KREDITA PO SEKTORIMA

kuna odnosi se na smanjenje neto inozemne aktive HNB, a 0,8 miliardi kuna je smanjenje neto inozemne aktive kod poslovnih banaka. Od toga je 0,4 miliarde kuna smanjenje inozemne aktive, a 0,4 miliarde povećanje inozemne zaduženosti. U tome se 0,3 miliarde kuna odnosi na porast kratkoročnih kredita primjenih od stranih banaka. U smanjenju aktive od 0,4 miliarde kuna neto sudjelovalo je smanjenje efektivnog stranog novca, deviznih tekućih računa i kratkoročno oručenih depozita te povećanje deviznih depozita po viđenju.

Plasmani banaka u siječnju su rasli sporije nego tijekom protekće godine. Siječanjski porast od 0,7 miliardi (1,5%) raspodijeljen je na 0,25 miliardi sektoru stanovništva, 0,2 sektoru poduzeća u obliku kredita, 0,2 miliarde kuna iznosi porast investicija u dionice, a ostalo su plasmani drugim sektorima. Sezonski faktor u siječnju umanjuje rast plasmana (i proteklih godina je rast plasmana u siječnju bio oko 0,5 miliardi). Stoga tek ostaje vidjeti u kojoj se mjeri radi o početku zaukreta prema umjerenijem rastu plasmana, a koliko je to samo sezonski uobičajeno niski siječanj.

Blagi pad potraživanja banaka prema središnjoj državi od 77 milijuna kuna rezultat je promjena u strukturi potraživanja koja su se dogodila tijekom siječnja. Potraživanja po obveznicama za staru štednju smanjena su za 0,36 miliardi kuna i krajem siječnja iznose 6,3 miliardi kuna. Ostala potraživanja neto prema središnjoj državi porasla su za 0,28 miliardi kuna.

Aktivnost središnje banke tijekom veljače bila je vrlo umjerena i odvijala se isključivo kroz odobravanje kredita bankama. Stanje kredita središnjoj državi ostalo je na prošlomjesečnoj razini od 380 milijuna kuna. Isto tako, tijekom veljače nije bilo deviznih transakcija.

Tijekom prvog tjedna veljače neke su se banke koristile lombardnim kreditom na razini od oko 13 milijuna kuna. Sredinom mjeseca ponovo se aktivira lombardni kredit na razini od 16 milijuna kuna. Lombardni kredit ukupno je korišten 15 dana (do 24. 2.), a prosječno je povlaćeno 9,8 milijuna kuna. U veljači 1997. godine taj kredit bio je korišten 24 dana (svaki dan) u prosječnom iznosu od 30 milijuna kuna. Samo radi usporedbe, s obzirom na upisane blagajničke i rezorske zapise, banke bi u jednom danu mogle povući oko 0,5 miliardi kuna lombardnog kredita.

I veljaču, kao i siječanj ove godine karakterizira zadovoljavajuća razina likvidnosti bankarskog sustava uz prosječno mjesечно stanje Žiro računa banaka od 668 milijuna kuna. Tolika je bila i prosječna razina Žiro računa banaka u siječnju ove godine. Niti drugi mjesec primjene PDV, kada su se, prema teoriji, iscrpile zalihe roba i mnoge su firme prvi put uplatile PDV, to nije ostavilo trag na razinu Žiro računa banaka. Prošle godine u veljači prosječna razina Žiro računa bila je 456,4 milijuna kuna.

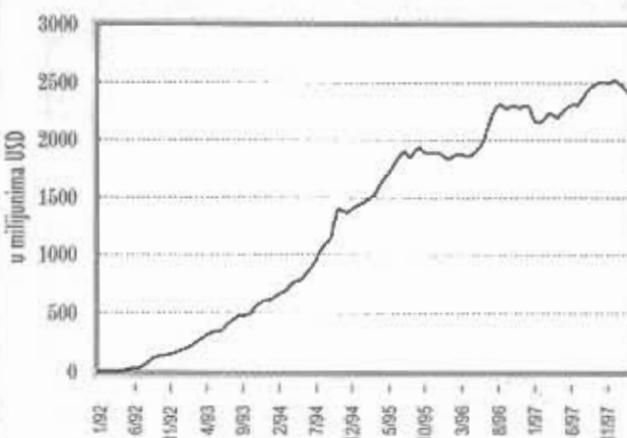
Ukupni blagajnički zapisi krajem veljače iznose 1.124 milijuna, dok se na banke odnosi 946 milijuna kuna, što je više nego krajem siječnja.

Obvezna pričuva banaka ostala je na razini s kraja siječnja (3,9 milijardi kuna), a gotov se novac zadržao na razini s kraja siječnja (5,1 milijardi kuna). Stoga primarni novac stagnira na 10,0 milijardi kuna dostignutih na kraju siječnja.

TEČAJ

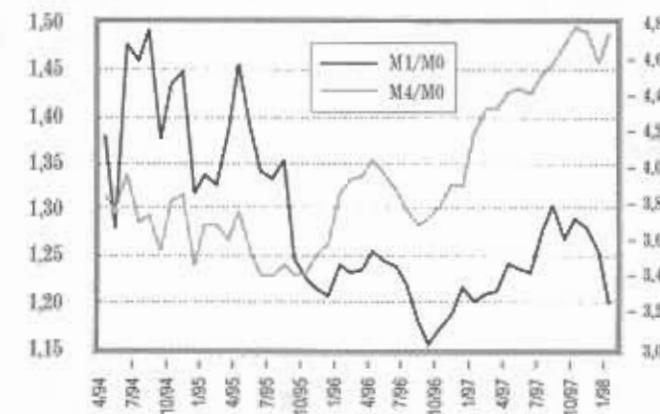
Tečaj kune je u veljači ostao stabilan unutar raspona od 3,51 do 3,522 kune za njemačku marku. Deprecijacija kune tijekom veljače posljedica je likvidnosti na tržištu novca, koja je bila veća od očekiva-

DEVIZNE PRIČUVE HNB

MONETARNI MULTIPLIKATORI

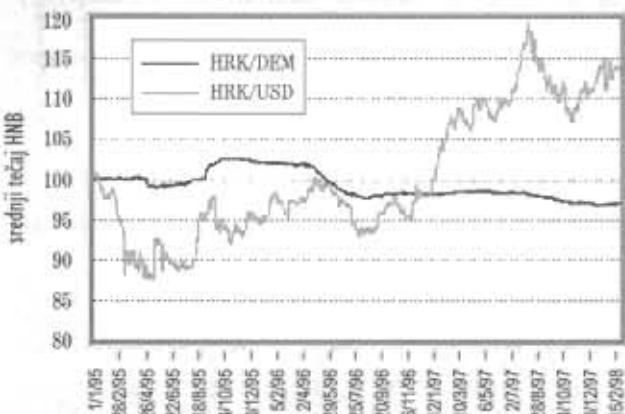
$$m_1 = M_1/M_0 \text{ i } m_4 = M_4/M_0$$

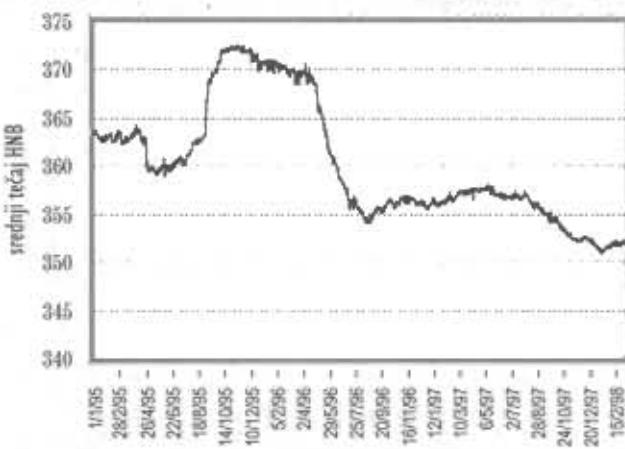
BLAGAJNIČKI ZAPISI HNB, SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA NA ŽIRO-RAČUNIMA BANAKA I RIZNIČI ZAPISI MINISTARSTVA FINANCIJA KOD BANAKA

INDEKSI DNEVNOG NOMINALNOG TEČAJA KUNE PREMA NJEMAČKOJ MARKI I AMERIČKOM DOLARU (1.1.1995.=100)

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA 100 DEM

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA USD

vane. Naime, nakon uvođenja poreza na dodanu vrijednost tržište je očekivalo slabu ponudu kuna, ali se očekivanja nisu obistinila, pa je kuna blago deprecirala i u siječnju i u veljači. U odnosu na najniži tečaj prema njemačkoj marki ove godine, kuna je deprecirala za 0,42 posto (s 3,5087 na 3,5236 HRK). Vrijednost dolara je tijekom veljače malo pala na svjetskom tržištu što je preko njemačke marke imalo utjecaja na kunu. Kuna je tako prema dolaru tijekom veljače aprecirala za 1,7 posto.

Uvođenje poreza na dodanu vrijednost imalo je velik utjecaj na realni efektivni tečaj kune. Budući da je indeks cijena na malo u siječnju porastao za 2,4 posto, vrijednost deflatora se smanjila (budući da su cijene u Hrvatskoj u nazivniku deflatora), što je potpomognuto siječanskim nominalnom aprecijacijom kune utjecalo na aprecijaciju realnog efektivnog tečaja. Realni efektivni tečaj deflacioniran cijenama na malo u siječnju je aprecirao za 1,76 posto u odnosu na kraj prošle godine. Indeks realnog efektivnog tečaja kune deflacioniran proizvodačkim cijenama deprecirao je budući da su cijene industrijskih proizvoda u siječnju pale za 0,8 posto. Stoga je indeks realnog efektivnog tečaja kune deflacioniran proizvodačkim cijenama u siječnju deprecirao za 1,31 posto. Na prikazu se jasno može vidjeti razmimoilaženje realnog efektivnog tečaja deflacioniranog cijenama na malo i onog deflacioniranog proizvodačkim cijenama.

PLATNA BILANCA

U veljači je završena prva faza metodološke revizije bilance plaćanja Republike Hrvatske, koja je provedena s ciljem smanjenja neto pogrešaka i propusta u bilanci plaćanja i njezinim uskladivanjem s metodologijom MMF-a.

Podaci dobiveni novom metodologijom sadržavaju znatno manje pogreške te ukazuju na povoljnije stanje. Tako je deficit tekućeg računa platne bilance za prvi devet mjeseci 1997. godine iznosio 1.086,4 mil. USD. Pri tom su negativne stavke bile robna razmjena u iznosu od -3.370,2 mil. USD i dohodak u iznosu od -124,6 mil. USD. Pozitivne stavke bile su neto prihodi od usluga u iznosu od 1.786,1 mil. USD i neto tekući transferi u iznosu od 622,3 mil. USD.

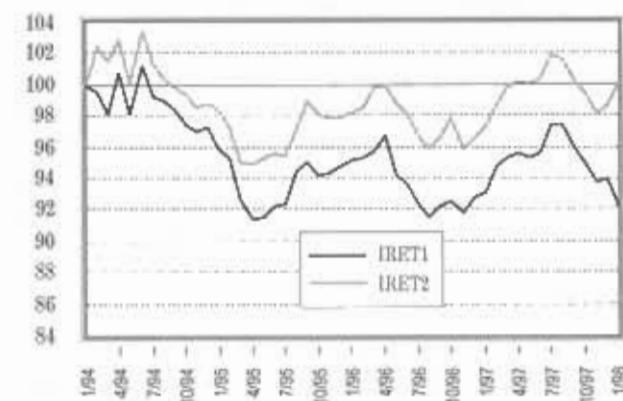
Finansijski račun bilance plaćanja iznosio je u prvi devet mjeseci prošle godine 1.012,5 mil. USD. Direktnе investicije iznosile su 250,4 mil. USD, a portfolio investicije 68,0 mil. USD. Ostale investicije iznosile su 695,7 mil. USD. Od toga se inozemna aktiva smanjila za 287,6 mil. USD, prvenstveno zbog većih depozita banaka u inozemstvu od povećane devizne štednje. Pasiva se povećala za 983,3 mil. USD, od čega su se krediti iz inozemstva povećali za 860,8 mil. USD. Najviše se zadužila država i to u iznosu od 531,2 mil. USD. Međunarodne pričuve HNB povećale su se za 173,8 mil. USD. Neto pogreške i propusti iznosili su 247,7 mil. USD.

Sukladno očekivanjima, u siječnju se uvoz gotovo prepolovio u odnosu na prosinac. Tako je uvoz u siječnju iznosio 606,5 mil. USD. Istovremeno je izvoz iznosio 344,7 mil. USD. Na strani uvoza povećao se udio proizvoda za investicije, koji je iznosio 28,2 posto ukupnog uvoza. Proizvodi za reprodukciju iznosili su 46,1 posto, a proizvodi za široku potrošnju 25,7 posto.

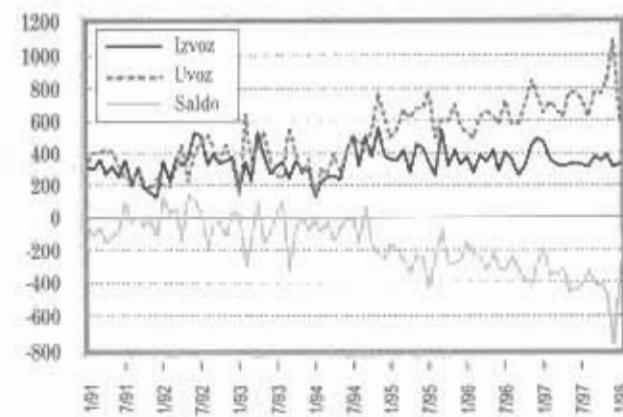
TRŽIŠTE NOVCA I KAMATNE STOPE

Na Tržištu novca Zagreb u veljači nema bitnih promjena u kretanju prosječnih dnevnih kamatnih stopa. Dnevni prosjeci u ve-

INDEKS REALNOG EFKEVTIVNOG TEČAJA UZ CIJENE NA MALO (IRET1) I CIJENE PROIZVODAČA (IRET2), 1994:1=100

ROBNI IZVOZ (f.o.b.), UVOZ (c.i.f.) I SALDO ROBNE RAZMJENE u milijunima tekućih USD

PLATNA BILANCA u milijunima USD (preliminarni podaci)

	I-IX. 1997.	I-XII. 1996.
Tekuće transakcije	-1086,4	-880,8
Finansijske transakcije bez međunar. pričuve HNB	1012,5	1464,2
Međunarodne pričuve HNB	-173,8	-418,8
Neto pogreške i propusti	247,7	-583,4

izvor: HNB

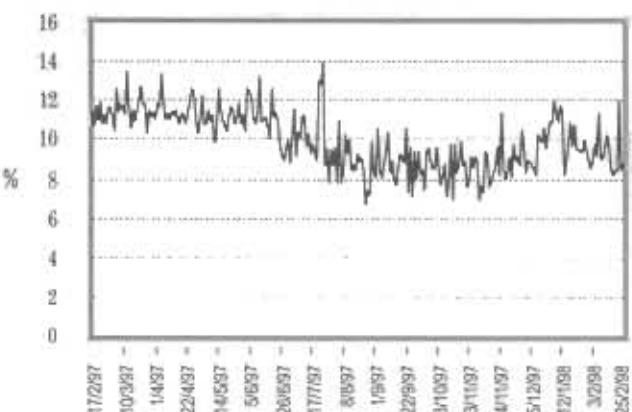
ROBNI IZVOZ I UVOZ (u milijunima USD)

	I. 1998.	I. 1997.
Izvoz f.o.b.	344,7	483,8
Uvoz c.i.f.	606,5	652,5
Saldo	-261,8	-168,7

izvor: DZSRR

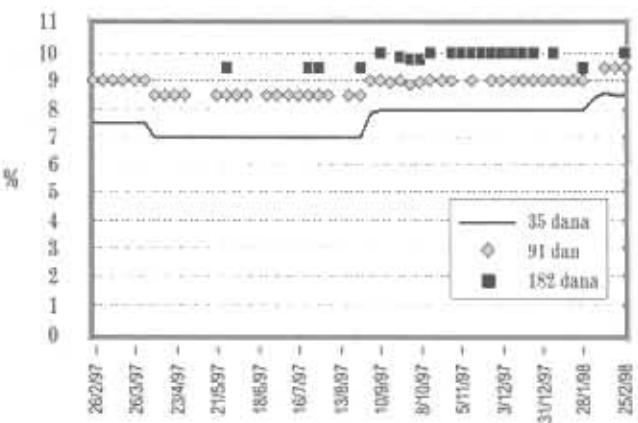
KAMATNA STOPA NA TRŽIŠTU NOVCA - ZAGREB

dnevni podaci na godišnjoj razini

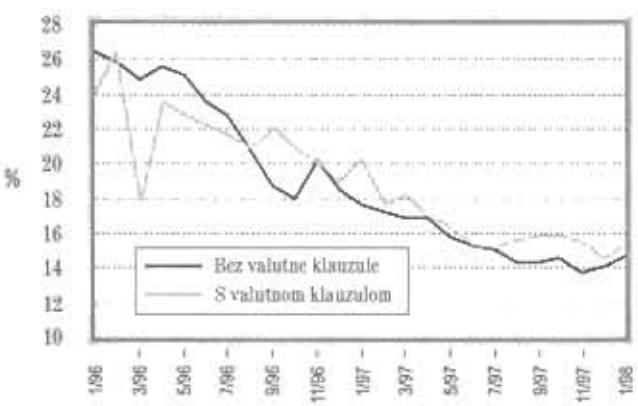
KAMATNE STOPE NA DRAGOVOJVNE BLAGAJNIČKE ZAPISE

na dan aukcije

KAMATNE STOPE POSLOVNJIH BANAKA NA KUNSKE KREDITE

na godišnjoj razini

ljači kretali su se kao i u siječnju u granicama od 8,2 do 12,0 posto, s time da je srednja vrijednost dnevnih prosječka na razini mjeseca bliža donjoj granici. Kamatna stopa pozajmica uz opoziv nastavila je silazno kretanje započeto u siječnju, ali mnogo sporije. Krajem veljače kamatna stopa pozajmica uz opoziv bila je na razini od 7 posto, što predstavlja pad od 0,5 postotnih bodova u odnosu na početak mjeseca (valja napomenuti da je pad u siječnju iznosio 2,5 postotnih bodova). Razlog tome su zasigurno nepravilnosti dnevnih kretanja ponude i potražnje za novcem, ali i približavanje dosad najnižoj vrijednosti (donjoj granici) od 6 posto zabilježeno u studenom prošle godine. Treba naglasiti da tijekom veljače nije bilo značajnijih poremećaja, premda je potražnja za novcem povremeno nadilazila ponudu. Dodatni dokaz solidne likvidnosti jest vrlo niska razina korištenja sekundarnih izvora likvidnosti te povećanje upisa dragovoljnih blagajničkih zapisa. Neizvjesnost zbog plaćanja poreza na dodanu vrijednost također nije narušila odnos između ponude i potražnje novca. Zanimljivo je da kamatne stope na dragovoljne blagajničke zapise i trezorske zapise bilježe rast, premda istovremeno kamatne stope na Tržištu novca Zagreb pokazuju blagi pad. Želja monetarnih vlasti za povlačenjem viška likvidnih sredstava očito je kratkoročno djelovala na rast kamatnih stopa na dragovoljne blagajničke zapise. Veći prinosi na uložena sredstva u blagajničke zapise stvorili su očekivanja u pogledu većih pristupa i na trezorske zapise Ministarstva finansija, što objašnjava blagi rast kamatnih stopa trezorskih zapisa.

Blagajnički zapisi s prinosima od 8,48 posto za upis na 35 dana, i

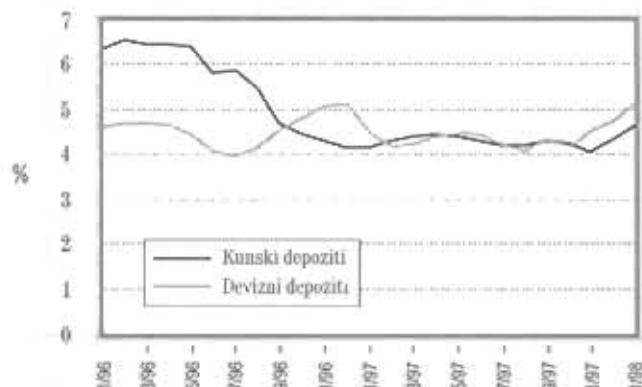
10,00 posto za upis na 182 dana i dalje su korisno ulaganje za poslovne banke, jer služe kao dobro pokriće pri eventualnim teškoćama s likvidnošću. Na trezorske zapise u veljači su ostvarene kamatne stope od 8,90 posto za upis na 42 dana, 9,90 posto za upis na 91 dan, te 10,40 posto za upis na 182 dana.

Aktivne kamatne stope poslovnih banaka u siječnju pokazuju uzlaz. Prosječna kamatna stopa na kunske kredite bez valutne klauzule koja je najznačajnija s obzirom na udio u ukupnim kreditima, porasla je za 0,6 postotnih bodova i sada je na razini od 14,68 posto (kratkoročni krediti 14,69%, dugoročni 14,40%). Prosječna kamatna stopa na kunske kredite s valutnom klauzulom porasla je za gotovo jedan postotni bod te je sada na razini od 15,37 posto (kratkoročni krediti 17,19%, dugoročni 12,90%). Prosječna kamatna stopa na devizne kredite porasla je za 2,5 postotna boda u odnosu na prosinac i sada je na razini od 16,05 posto.

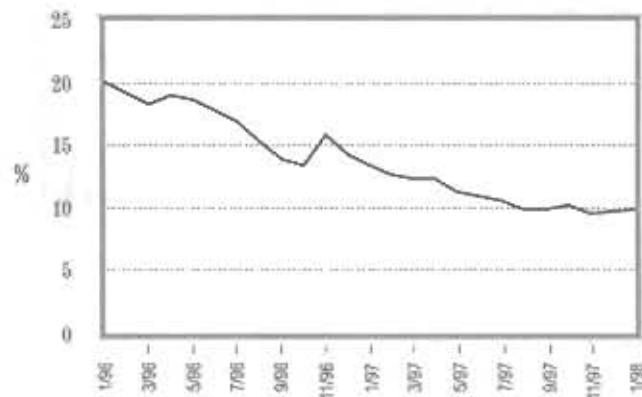
U siječnju se zamjećuje rast pasivnih kamata. Prosječna kamatna stopa na kunske depozite porasla je za 0,3 postotna boda i sada je na razini od 4,67 posto (što je uvjetovano rastom kamatnih stopa na oročene depozite). Prosječna kamatna stopa na devizne depozite pokazuje nešto jači uzlaz (0,4 postotna boda), te je sada na razini od 5,13 posto. Treba napomenuti da je i ovdje rast uvjetovan prvenstveno rastom kamatnih stopa na oročene depozite.

Rast aktivnih i pasivnih kamatnih stopa djelovao je na proširenje kamatnog "spread"-a, što znači da je rast aktivnih kamatnih stopa bio izraženiji od rasta pasivnih kamatnih stopa. Kamatni "spread" u odnosu na prosinac pokazuje uzlaz te je u siječnju na razini od 10,01 postotnih bodova.

KAMATNE STOPE POSLOVNICH BANAKA NA DEPOZITE na godišnjoj razini

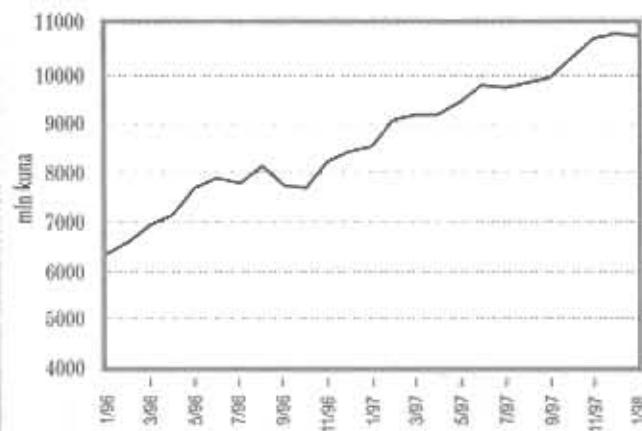

RAZLIKA IZMEĐU KAMATNIH STOPA NA KUNSKE KREDITE I KUNSKE DEPOZITE

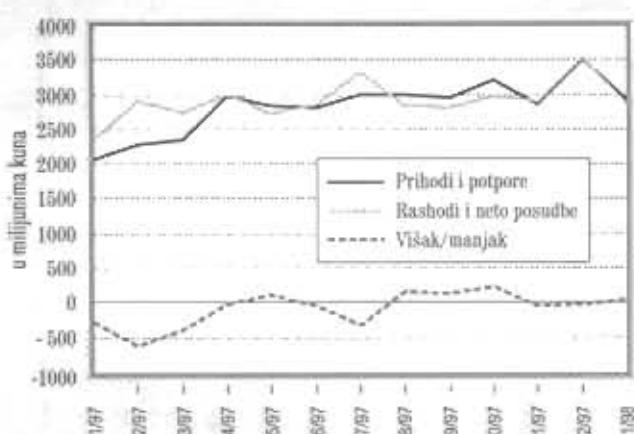

Napomena: razlika (spread) je izračunata kao razlika kamatnih stupnja na kunske kredite bez valutne klauzule i kunske depozite bez valutne klauzule.

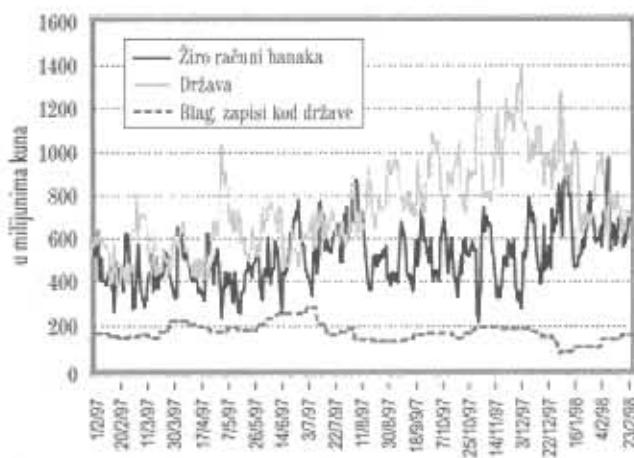
NEPODMIRENI NALOZI ZA PLAĆANJE REGISTRIRANI KOD ZAP-a

OSTVARENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA

DEPOZITI SREDIŠNJE DRŽAVE KOD HNB I ŽIRO RAČUNI BANAKA

FINANCIRANJE DEFICITA SREDIŠNJE DRŽAVE

u milijunima kuna

	I. 1998.	1998. Plan
UKUPNO FINANCIRANJE	-53	2011
DOMAĆE FINANCIRANJE	-119	-2350
Od monetarnih vlasti	352	-58
Od poslovnih banaka	-471	-1921
Ostalo domaće financiranje	0	-371
STRANO FINANCIRANJE	66	4361
Od međunarodnih razvojnih institucija	164	1757
Od stranih država ili vlada	-95	-503
Ostale vanjske posudbe	-3	3106

DRŽAVNI PRORAČUN

Prvi mjesec tekuće godine nadilazi usporedivi mjesec prethodne godine i po veličini prihoda i po veličini rashoda. Međugodišnje mješevno nominalno povećanje prihoda iznosi 41,5 posto, a rashoda 21,8 posto. Prikupljena je jedna dvanaestina prihoda što je za prvi mjesec dovoljno s obzirom da je to sezonski "slab" mjesec. Ukupni saldo za prvi mjesec je pozitivan i iznosi 53 milijuna kuna.

Kod svih poreznih stavaka ostvarene su vrlo visoke pozitivne međugodišnje mješevne stope. Usvojenim proračunom za ovu godinu za svaku vrstu poreza predviđen je veći iznos nego u 1997. godini.

U ostvarenju za siječanj još uvjek je iskazan porez na promet dobara i usluga koji potječe od njegove primjene na nabavljene zalihe u maloprodaji s kraja prethodne godine. Zabilježeni visoki prihodi odgovaraju povećanom robnom uvozu pred kraj 1997. godine. Iskazana vrijednost ove vrste poreza smanjiće se i nestati u narednim mjesecima.

Neporezni prihodi su također veći od prošlogodišnjih siječanjskih. Posebno veliko povećanje imali su kapitalni prihodi (133,8 posto). Proračunom za 1998. godinu predviđen je porast prihoda od kapitala za oko pet puta u odnosu na prethodnu godinu.

Svi oblici rashoda veći su od onih u istom mjesecu prošle godine. Najviše su porasli izdaci koji se odnose na plaćanje kamata (59 posto) te kupovinu dobara i usluga (32 posto). Država će u ovoj godini imati i ulogu investitora. Kapitalni bi rashodi trebali porasti za 14 posto nominalno. Već u siječnju ostvaren je četrnaestpostotni međugodišnji mješevni porast.